

MBC-002-001407 Seat No. _____

B. Com. (Sem. IV) (CBCS) Examination

March / April - 2018

Accounting & Finance - 4

(Old Course)

Faculty Code: 002 Subject Code: 001407

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

1 ''આસ્થા'' ઈન્સ્યોરન્સ કંપની લિ. તા. 31મી ડિસેમ્બર, 2017ના રોજ પૂરા 20 થતા વર્ષની પોતાના આગ અને સમુદ્ર વિભાગ અંગેની માહિતી નીચે પ્રમાણે રજૂ કરે છે:

વિગત	આગ (રૂ.)	સમુદ્ર (રૂ.)
તા. 31મી ડિસેમ્બર, 2016ના રોજ બાકી		
જોખમ માટે અનામત	6,40,000	6,75,000
બાકી દાવા અંગેની જવાબદારી :		
તા. 31-12-2016	80,000	48,750
તા. 31.12.2017	1,20,000	67,500
આગ બુજાવવાનો ખર્ચ	8,000	_
ચૂકવેલ દાવા	5,60,000	4,80,000
પુનઃ વીમા પ્રીમિયમ	36,000	18,000

પુનઃ વીમા મળ્યા (વસૂલાત)	12,000	9,000
પ્રીમિયમ મળ્યું	14,40,000	7,20,000
સીધા ધંધા પર કમિશન	2,00,000	1,19,000
સ્વીકારેલ પુનઃ વીમા પર કમિશન	18,000	65,000
આપેલ પુનઃ વીમા પર કમિશન	10,000	70,000
વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ	1,20,000	48,000
ઉપરની આવક પર કપાયેલો કર	56,000	17,000
રોકાણોના વેચાણ પર નફો	14,000	82,500
તા. 31-12-2016ના રોજનું		
વધારાનું અનામત	4,80,000	75,000

વહીવટી ખર્ચા રૂ. 5,40,000 અને કાનૂની ખર્ચ રૂ. 21,000 બન્ને વિભાગો વચ્ચે ચોખ્ખા પ્રીમિયમના ધોરણે ફાળવવાના છે.

બન્ને વિભાગોનું વધારાનું અનામત, પ્રીમિયમ બાદ પુનઃ વીમાના 10%થી વધારવાનું છે. આગ વિભાગનું બાકી જોખમ અંગેનું અનામત પ્રીમિયમ બાદ પુનઃ વીમાના 50% જેટલું રાખવાનું છે. અને સમુદ્ર વિભાગનું ભાવિ જોખમ માટેનું અનામત પ્રીમિયમ બાદ પુનઃ વીમાના 100% જેટલું રાખવાનું છે. ઉપરની માહિતી પરથી બન્ને વિભાગના મહેસૂલી ખાતાં તૈયાર કરો અને દરેક વિભાગનો નફો / નુકસાન નક્કી કરો.

અથવા

1 ''ધૈર્ય'' ઈન્સ્યોરન્સ કંપનીની નીચે આપેલી વિગતો પરથી તેના અકસ્માત વિભાગના બન્ને વર્ષના મહેસૂલી ખાતાં તૈયાર કરો :

વર્ષ દરમિયાનની વિગતો	31-3-2010	31-3-2011
	₹.	₹.
ચૂકવેલ દાવા	6,75,000	8,10,000
મળેલ પ્રીમિયમ	10,80,000	12,15,000
સ્વીકારેલ પુનઃ વીમાના દાવા	67,500	54,000
સ્વીકારેલ પુનઃ વીમા પ્રીમિયમ	6,000	7,500
સ્વીકારેલ પુનઃ વીમા કમિશન	300	500
સીધા ધંધા પરનું કમિશન	45,000	60,000
આપેલા પુનઃ વીમાનું પ્રીમિયમ	54,000	67,500
આપેલા પુનઃ વીમાનું કમિશન	3,000	2,100
પુનઃ વીમા વસૂલાત	54,000	67,500
દાવાના કાનૂની ખર્ચા	3,000	6,000

વધારાની માહિતી :

- (1) બાકી જોખમ અનામત નિયમ પ્રમાણે રાખો. વધારાનું અનામત ચોખ્ખા પ્રીમિયમની આવકમાં 3% જેટલું વધારો.
- (2) 2009-2010 અને 2010-2011ના વર્ષનો વહીવટી ખર્ચ અનુક્રમે રૂ. 80,000 અને રૂ. 1,00,000 થયો છે.
- (3) તા. 31-3-2009ના રોજ ભાવિ જોખમ અનામત રૂ. 2,25,000 અને વધારાનું અનામત રૂ. 1,50,000 હતું.

- (4) તા. 31-3-2011, 31-3-2010 અને તા. 31-3-2009ના રોજ બાકી દાવા અંગેની જવાબદારી અનુક્રમે રૂ. 90,000, રૂ. 60,000 અને રૂ. 30,000 હતી.
- (5) તા. 31-3-2009, 31-3-2010 અને તા. 31-3-2011ના રોજ પ્રીમિયમના બાકી લેણાં અનુક્રમે રૂ. 72,000, રૂ. 1,00,000 અને રૂ. 1,30,000 હતાં.
- 2 ''મન'' એક મોટરકાર તા. 1-4-2003ના રોજ ટોયોટો મોટર્સ પાસેથી ભાડે 20 ખરીદ પદ્ધતિથી ખરીદી અને કરાર પર સહી કરતી વખતે રૂ. 1,50,000 ચૂકવ્યા, બાકીની રકમ દર વર્ષે 31, માર્ચના રોજ 10% વ્યાજ સહિતના ચાર હપતામાં નીચે મુજબ ચૂકવવાની હતી :

31-3-2004	31-3-2005	31-3-2006	31-3-2007
2,22,500	(?)	95,000	1,98,000

ઘસારો સીધી લીટીની પદ્ધતિથી 9% લેખે ગણતાં ત્રીજા વર્ષના અંતે નીચે મુજબ આમનોંધ ''મન''ના ચોપડે કરવામાં આવી હતી :

અથવા

[Contd...

2 ''ઉર્વશી'' લિ.ની ભાડે ખરીદ પદ્ધતિએ એક ટી.વી.નું ગાયત્રીને વેચાણ કર્યું. 20 ડિલિવરી વખતે રૂ. 6,000 ચૂકવ્યા :

તા. 31-12-2004ના રોજ રૂ. 6,240

તા. 31-12-2004ના રોજ રૂ. 5,760

તા. 31-12-2006ના રોજ રૂ. 5,280ના વ્યાજ સહિતના હપતા ચૂકવ્યા હતા. ધસારો 10% લેખે ઘટતી જતી બાકી મુજબ ગણવાનો છે.

ગાયત્રીના ચોપડે જરૂરી ખાતાં તૈયાર કરો.

 $oldsymbol{3}$ જી.પી. લિ.નું તા. $31 ext{-}3 ext{-}2004$ ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : $oldsymbol{15}$

	રક્રમ (રૂ.)	મિલકતો	રક્રમ (રૂ.)
2,00,000 ઈ. શૅર		જમીન અને મકાન	15,00,000
દરેક રૂ. 10નો પૂર્ણ		યંત્રો	10,00,000
ભરપાઈ વસૂલ	20,00,000	ચાલુ મિલકતો	9,50,000
10% ની પ્રેફ્ર. શૅર		પ્રાથમિક ખર્ચા	50,000
દરેક રૂ. 10નો			
પૂર્ણ ભરપાઈ			
60,000 પ્રેફ્ર. શૅર	6,00,000		
સામાન્ય અનામત	4,00,000		
નફા-નુકસાન ખાતું	3,00,000		
લેણદારો	2,00,000		
	35,00,000		35,00,000

વધારાની માહિતી :

- (1) જમીન અને મકાન, યંત્રો તથા ચાલુ મિલકતોની હાલની બજાર કિંમત અનુક્રમેરૂ. 20,00,000; રૂ. 8,00,000 અને રૂ. 9,00,000 છે.
- (2) આ કંપનીના જેવો જ ધંધો કરતી અને 16% ડિવિડન્ડ આપતી કંપનીના ઈક્વિટી શૅરનો બજાર ભાવ તેની વસૂલ ૨કમ કરતાં બે ગણો છે.
- (3) 50% લેખે કરવેરાની જોગવાઈ કર્યા પહેલાનો છેલ્લા ત્રણ વર્ષનો નફો અને ઉપયોગમાં લેવા યોગ્ય ભાગ નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	નફો	ભાર
2001-02	5,00,000	1
2002-03	5,75,000	2
2003-04	6,50,000	3

ઉપરની માહિતી પરથી અધિક નફાની ત્રણ વર્ષની ખરીદીના આધારે પાઘડીની કિંમત શોધો.

અથવા 3 રાની લિમિટેડનું તા. 31-3-2008ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે ઃ **15**

જવાબદારી	રક્રમ (રૂ.)	મિલકતો	રક્રમ (રૂ.)
ઈક્વિટી શૅરમૂડી : દર		પાઘડી	60,000
રૂ. 10નો 20,000 શૅર		મકાન	40,000
શૅરદીઠ રૂ. 7.50		યંત્રો	60,000
વસૂલ (A)	1,50,000	સ્ટૉક	1,20,000
20,000 શૅર શૅરદીઠ		દેવાદારો	1,45,000
રૂ . 5 વસૂલ (B)	1,00,000	રોકડ અને બૅન્ક	26,000

પ્રેફરન્સ શૅરમૂડી ઃ		અગાઉથી વીમો	2,000
8%ના 5,000		પ્રાથમિક ખર્ચા	3,000
પ્રેફ્ર. શૅર દર રૂ. 10			
પૂરા વસૂલ	50,000		
સામાન્ય અનામત	4,000		
નફા-નુકસાન ખાતું	10,000		
પ્રોવિડ ~~ન~~ ્ટ ફંડ	20,000		
ઘસારા ભંડોળ ઃ			
મકાન	40,000		
યંત્રો	12,000		
લેણદારો	35,000		
ચૂકવવાનો બાકી ખર્ચ	5,000		
બૅ ~~ન્~~ ક ઓવરડ્રાફ્ટ	30,000		
	4,56,000		4,56,000

નીચેની માહિતી ધ્યાનમાં લઈ તમારે કંપનીના ઈક્વિટી તેમજ પ્રેફરન્સ શૅરનું આંતરિક મૂલ્ય શોધી કાઢવાનું છે :

- (1) મકાનની કિંમત રૂ. 50,000 આંકવામાં આવી છે.
- (2) પાઘડીની કિંમત રૂ. 65,000.
- (3) રૂ. 3,000 સિવાયના બાકીના દેવાદારો સધ્ધર છે.
- (4) રૂ. 10,000 બોનસનો દાવો ચૂકવવાનો છે.

- (5) કંપનીનો વહેંચવા યોગ્ય નફ્ષો કરવેરાની જોગવાઈ પછીનો છેલ્લા 3 વર્ષ માટે નીચે મુજબ હતો :
  - રૂ. 36,000; રૂ. 33,000 અને રૂ. 39,000.
- (6) રોકાયેલી મૂડી પર અપેક્ષિત વળતરનો દર 10% છે.
- (7) 2008ના વર્ષનું પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ ચૂકવવાનું બાકી છે.
- 4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ)

- (1) આર્થિક વરદી જથ્થો
- (2) ઈષ્ટત્તમ રોકડ સિલક
- (3) લેણા સંચાલનના હેતુઓ
- (4) ઈન્વેન્ટરીની એબીસી પદ્ધતિ
- (5) ગુરુત્તમ જથ્થાની સપાટીને અસર કરતાં પરિબળો
- (6) રોકડ સંચાલનનું મહત્ત્વ.

ENGLISH VERSION

Instruction: Right side figure indicate marks.

1 Following is the information of the Fire and Marine 20
Department of Aastha Insurance Co. Ltd. as on
31st December 2017:

Particulars	Fire Rs.	Marine Rs.
Reserve for unexpired Risk		
on 31-12-16	6,40,000	6,75,000
Liability for outstanding claims:		
On 31-12-16	80,000	48,750
On 31.12.17	1,20,000	67,500
Fire Extinguishing Expenses	8,000	_
Claims paid	5,60,000	4,80,000
Re-insurance premium	36,000	18,000
Re-insurance recoveries	12,000	9,000
Premium received	14,40,000	7,20,000
Commission on direct business	2,00,000	1,19,000
Commission on re-insurance		
accepted	18,000	65,000
Commission on		
reinsurance ceded	10,000	70,000
Interest and Dividend	1,20,000	48,000
Tax deducted on above income	56,000	17,000
Profit on sale of investments	14,000	82,500
Additional Reserve 31-12-2016	4,80,000	75,000

- (1) Management expenses of Rs. 5,40,000 and legal expenses of Rs. 21,000 are to be allocated between the two departments on the basis of Net Premium income of each department.
- (2) Additional Reserve of both department is to be increased by 10% of premium less re-insurance. Reserve for unexpired risk for Fire Department should be 50% of the premium less re-insurance and in Marine Department, Reserve for Risk should be 100% of the premium less re-insurance.

Prepare Revenue Account and ascertain profit of each department from the above information.

OR

Prepare the revenue accounts for both the years from the following particulars of accident department of the "Dhairy" Insurance Company:

Particulars during the year	31-3-2010	31-3-2011
	Rs.	Rs.
Claim paid	6,75,000	8,10,000
Premium received	10,80,000	12,15,000
Claims on re-insurance accepted	67,500	54,000
Accepted re-insurance premiums	6,000	7,500
Commission on re-insurance accepted	300	500
Commission on direct business	45,000	60,000
Re-insurance premium paid	54,000	67,500
Commission on re-insurance ceded	3,000	2,100
Reinsurance recoveries	54,000	67,500
Legal expenses for claims	3,000	6,000

Additional Information:

- (1) Keep reserve for unexpired risk according to rules. Increase additional reserve by 3% on net premium.
- (2) Administrative expenses during 2009-2010 and 2010-2011 were respectively Rs. 80,000 and Rs. 1,00,000.
- (3) Reserve for unexpired risk was Rs. 2,25,000 and additional reserve is Rs. 1,50,000 on 31-3-2009.
- (4) Liabilities for claims unpaid on 31-3-2011, 31-3-2010 and 31-3-2009 were respectively Rs. 90,000, Rs. 60,000 and Rs. 30,000.
- (5) Premium outstanding were on 31-3-2009, 31-3-2010 and 31-3-2011 respectively Rs. 72,000, Rs. 1,00,000 and Rs. 1,30,000.
- 2 Man purchased a motor car from Toyoto Motors on Hire Purchase system on 1-4-2003 and paid Rs. 1,50,000 as down payment. The rest of the amount was paid on 31st March every year including 10% interest in four instalments as under:

31-3-2004	31-3-2005	31-3-2006	31-3-2007
2,22,500	(?)	95,000	1,98,000

Depreciation is charge at a rate of 9% per annum under straight line method.

At the end of the third year following journal entry appears in the books of payment.

Rs. Rs.

Dt. 31-3-06 Depreciation A/c. Dr. 56,250

Prepare relevant accounts in the books of Man.

OR

2 Urvashi Ltd. sold one TV on hire purchase system 20 to Gayatri. Instalments inclusive of interest are payable at Rs. 6,000 at the time of delivery:

Rs. 6,240 on 31st March 2004;

Rs. 5,760 on 31st March 2005 and

Rs. 5,280 on 31st March 2006.

Charge 10% depreciation per annum on diminishing balance method.

Prepare necessary accounts in the books of Gayatri.

3 The following is the Balance Sheet of G.P. Ltd. as on 31-3-2004:

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity shares		Land & Building	15,00,000
capital 2,00,000		Machinery	10,00,000
eq. shares each		Current Assets	9,50,000
of Rs. 10 fully		Preliminary	
paid	20,00,000	expenses	50,000
10% pref. shares			
each of Rs. 10			
fully paid	6,00,000		
General Reserve	4,00,000		
P and L A/c.	3,00,000		
Creditors	2,00,000		
	35,00,000		35,00,000

Additional Information:

- (1) The present market value of Land and Building, Machinery and Current Assets are Rs. 20,00,000; Rs. 8,00,000 and Rs. 9,00,000 respectively.
- (2) The market price of the equity shares of the company doing similar business and giving dividend at 16% is twice of the paid up value.
- (3) The profit of the company before providing tax at 50% for the last three years and appropriate weights to be used are as under:

Year	Profit Rs.	Weightage
2001-02	5,00,000	1
2002-03	5,75,000	2
2003-04	6,50,000	3

From the above particulars find out the value of goodwill of the company at three year's purchase of its super profit.

OR

3 The Balance Sheet of Rani Ltd. as on 31-3-2008 is as under:

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
20,000 eq. shares		Goodwill	60,000
each of Rs. 10		Building	40,000
at Rs. 7.50 paid		Machinery	60,000
up (A)	1,50,000	Stock	1,20,000
20,000 Eq. shares		Debtors	1,45,000
each of Rs. 10 at		Cash and Bank	26,000
Rs. 5 paid up (B)	1,00,000	Prepaid Insurance	2,000

Preference share		Preliminary	
capital 8% 5,000		expenses	3,000
pref. shares			
each Rs. 10			
fully paid up	50,000		
General Reserve	4,000		
Profit and Loss A/c.	10,000		
Provident Fund	20,000		
Depreciation Fund :			
On Building	40,000		
On Machinery	12,000		
Creditors	35,000		
Outstanding expenses	5,000		
Bank Overdraft	30,000		
	4,56,000		4,56,000

From the following other information calculate the value of each type of shares (Pref. and equity) by the Asset Backing method :

- (1) Building is valued at Rs. 50,000
- (2) Goodwill of company is valued at Rs. 65,000
- (3) Debtors excluding Rs. 3,000, rest all are solvent.
- (4) Claims of a bonus Rs. 10,000 has to paid as per settlement.

- (5) The divisible profit (after tax provision) of last three years were as under:
  - Rs. 36,000; Rs. 33,000 and Rs. 39,000
- (6) Average rate of return is 10% on employed capital.
- (7) Accrued preference share dividend of March 2008 is yet to be paid.
- 4 Write a short notes : (any three)

- (1) Economic ordering quantity
- (2) Optional Cash Balance
- (3) The objectives of management of receivable
- (4) ABC Method of inventory
- (5) Factors affecting maximum quantity
- (6) Importance of Cash Management.